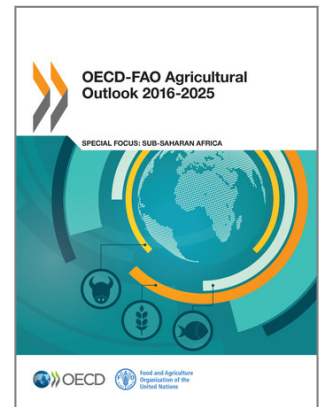

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2016-2025

Summary in Greek

Read the full book on: [10.1787/agr_outlook-2016-en](https://doi.org/10.1787/agr_outlook-2016-en)

OECD-FAO Προοπτικές του γεωργικού τομέα 2016-2025

Περίληψη στα ελληνικά

Η έκθεση «Προοπτικές του γεωργικού τομέα 2016-2025» είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας μεταξύ του ΟΟΣΑ και του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO). Στην έκθεση αυτή συνδυάζεται η εμπειρογνώση και των δυο οργανισμών όσον αφορά τα εμπορεύματα, τις πολιτικές και τις χώρες, καθώς και στοιχεία από τις συνεργαζόμενες χώρες μέλη, προκειμένου να αξιολογηθούν οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές των εθνικών, των περιφερειακών και των παγκόσμιων αγορών βασικών γεωργικών προϊόντων. Επίσης, παρέχονται εκτιμήσεις για την προσφορά, τη ζήτηση, τις εμπορικές συναλλαγές και τις τιμές των κύριων γεωργικών προϊόντων σε 41 χώρες και σε 12 γεωγραφικές περιφέρειες. Το θέμα του ειδικού κεφαλαίου της φετινής έκδοσης είναι οι προοπτικές και οι προκλήσεις του γεωργικού τομέα στην Υποσαχάρια Αφρική.

Οι τιμές των κύριων φυτικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων μειώθηκαν το 2015 σηματοδοτώντας ότι η περίοδος υψηλών τιμών έφτασε κατά πάσα πιθανότητα στο τέλος της για όλους τους υποτομείς. Οι τιμές κρέατος μειώθηκαν από τα πρωτοφανή υψηλά επίπεδα το 2014, οι τιμές των γαλακτοκομικών προϊόντων συνέχισαν την πτωτική τους πορεία που είχε ξεκινήσει το 2013 και το 2014, ενώ οι τιμές των φυτικών προϊόντων μειώθηκαν περαιτέρω σε σχέση με τα ανώτατα επίπεδά τους το 2012. Οι κύριοι παράγοντες στους οποίους οφείλονται οι χαμηλότερες τιμές είναι η επί πολλά έτη σταθερή αύξηση της προσφοράς, η μειωμένη αύξηση της ζήτησης λόγω της συνολικής οικονομικής επιβράδυνσης, οι χαμηλότερες τιμές πετρελαίου και η περαιτέρω συσσώρευση των ήδη άφθονων αποθεμάτων.

Κατά τη δεκαετία που καλύπτεται στην παρούσα έκθεση αναμένεται σταδιακή επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης της ζήτησης για τρόφιμα. Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού παγκοσμίως, που συνιστά τον κύριο παράγοντα αύξησης της ζήτησης, μειώνεται, ενώ η αύξηση των εισοδημάτων στις αναδυόμενες οικονομίες προβλέπεται ότι θα είναι ασθενέστερη. Παράλληλα, κυρίως στις πολυπληθείς αναδυόμενες οικονομίες, φαίνεται ότι παρά την εισοδηματική αύξηση η ροπή προς την κατανάλωση περισσότερων βασικών ειδών διατροφής μειώνεται. Η ζήτηση για το κρέας, τα ψάρια και τα γαλακτοκομικά προϊόντα θα σημειώσει σχετικά ισχυρή αύξηση, δημιουργώντας επιπρόσθετη ζήτηση για ζωοτροφές, ιδιαίτερα από δευτερεύοντα σιτηρά και πρωτεϊνούχα άλευρα. Η ζήτηση γεωργικών προϊόντων για την παραγωγή βιοκαυσίμων προβλέπεται ότι θα παραμείνει στάσιμη λόγω των χαμηλών ενεργειακών τιμών και λόγω πιο συντηρητικών πολιτικών για τα βιοκαύσιμα σε πολλές χώρες.

Η αύξηση της κατανάλωσης στις αναπτυσσόμενες χώρες προβλέπεται ότι θα μειώσει το παγκόσμιο ποσοστό ανθρώπων που υποσιτίζονται από 11% σε 8% κατά την επόμενη δεκαετία, δηλαδή μείωση του συνολικού αριθμού υποσιτιζόμενων από 788 εκατομμύρια σε λιγότερο από 650 εκατομμύρια. Εντούτοις, το ποσοστό υποσιτισμού στην Υποσαχάρια Αφρική θα παραμείνει υψηλό και σε δέκα χρόνια θα αναλογεί στην περιφέρεια πάνω από το ένα τρίτο του παγκόσμιου συνόλου υποσιτιζόμενων ανθρώπων έναντι του μόλις πάνω από το ένα τέταρτο σήμερα. Πολλές χώρες θα βρεθούν αντιμέτωπες με την περίπλοκη επιβάρυνση που προκύπτει από το συνδυασμό υποσιτισμού (πολύ λίγες θερμίδες), παχυσαρκίας και ανεπάρκειας θρεπτικών συστατικών (με τη μη ισορροπημένη διατροφή να συνιστά κοινό πρόβλημα). Τόσο στις αναπτυσσόμενες όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες, η κατανάλωση ζάχαρης, ελαίων και άλλων λιπαρών ουσιών προβλέπεται ότι θα αυξηθεί ταχύτερα από όσο η κατανάλωση αμύλου και πρωτεϊνών, κυρίως διότι οι άνθρωποι καταναλώνουν περισσότερα μεταποιημένα τρόφιμα.

Η αύξηση της ζήτησης για τρόφιμα προβλέπεται ότι θα καλυφθεί από την αύξηση της παραγωγικότητας, με μικρές μεταβολές στην έκταση των καλλιεργειών και στο ζωικό κεφάλαιο. Η βελτίωση των αποδόσεων προβλέπεται ότι θα οφείλεται για το 80% της αύξησης της φυτικής παραγωγής. Υπάρχουν ορισμένα περιθώρια για την αύξηση της γεωργικής έκτασης με βιώσιμο τρόπο, κυρίως σε περιοχές της Λατινικής Αμερικής και της Υποσαχάριας Αφρικής. Το μεγαλύτερο τμήμα της νέας καλλιεργούμενης έκτασης στην Αφρική θα αφιερωθεί στα σιτηρά, ενώ η επέκταση στη Λατινική Αμερική θα επικεντρωθεί στη σόγια. Η αύξηση της απόδοσης των καλλιεργειών προβλέπεται ότι θα είναι χαμηλότερη στις κύριες χώρες παραγωγής, καθώς καθίσταται όλο και δυσκολότερο να μετατοπιστεί πιο μπροστά το τεχνολογικό όριο. Όμως, υφίστανται μεγάλες διαφορές στην απόδοση σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες, ιδιαίτερα στην Υποσαχάρια Αφρική, και ο περιορισμός των διαφορών αυτών θα μπορούσε να αυξήσει σημαντικά τις παγκόσμιες προμήθειες.

Δεδομένου ότι η συνολική ανάπτυξη της αγοράς προβλέπεται ότι θα επιβραδυνθεί, το εμπόριο γεωργικών προϊόντων αναμένεται να επεκταθεί με περίπου το μισό ρυθμό σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία. Παρόλα αυτά, για τα περισσότερα βασικά προϊόντα το μερίδιο της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο παραμένει σταθερό. Το γεγονός ότι ο αριθμός των χωρών που διαθέτουν άφθονους φυσικούς πόρους είναι μικρός σημαίνει ότι το εμπόριο θα αποκτήσει μεγαλύτερη σημασία για την παγκόσμια ασφάλεια τροφίμων. Εντούτοις, το εμπόριο των βασικών ειδών διατροφής περιορίζεται από τις πολιτικές αυτάρκειας σε είδη διατροφής σε πολλές χώρες, καθώς και από μία δομική στροφή προς το εμπόριο προϊόντων προστιθέμενης αξίας.

Για τα περισσότερα βασικά γεωργικά προϊόντα, οι παγκόσμιες εξαγωγές είναι συγκεντρωμένες μεταξύ λίγων βασικών χωρών προμηθευτών. Για όλα τα προϊόντα που καλύπτονται στην παρούσα έκθεση, οι πέντε κύριοι εξαγωγείς θα πραγματοποιούν τουλάχιστον το 70% των συνολικών εξαγωγών, με δύο ή τρεις μόνο χώρες να είναι κύριες προμηθεύτριες μερικών βασικών προϊόντων. Όσον αφορά τις εισαγωγές, η συγκέντρωση είναι μικρότερη, μολονότι η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας (εφεξής «Κίνα») αποτελεί καίρια αγορά για μερικά βασικά προϊόντα, ιδιαίτερα τη σόγια, αλλά και επίσης τα γαλακτοκομικά προϊόντα και τα δευτερεύοντα σιτηρά εκτός από το καλαμπόκι. Η εξάρτηση από τις εισαγωγές τροφίμων σε περιφέρειες που στερούνται πόρων, ιδιαίτερα η Νότια Αφρική και η Μέση Ανατολή, προβλέπεται ότι θα ενταθεί.

Καθώς η αύξηση της προσφοράς και η αύξηση της ζήτησης γενικά συμπίπτουν, οι πραγματικές γεωργικές τιμές προβλέπεται ότι θα παραμείνουν σχετικά στάσιμες. Εντούτοις, θα επέλθουν κάποιες μεταβολές στις σχετικές τιμές που αντικατοπτρίζουν τις προσαρμογές στη σύνθεση της ζήτησης, καθώς και τις διαφορές στις συνθήκες προσφοράς, όπως η σχετική ευκολία αύξησης της παραγωγής στη Λατινική Αμερική σε σχέση με την Ασία. Συνολικά, οι τιμές των κτηνοτροφικών προϊόντων προβλέπεται ότι θα αυξηθούν σε σχέση με τις τιμές των φυτικών προϊόντων, και οι τιμές για τα δευτερεύοντα σιτηρά και τους ελαιούχους σπόρους προβλέπεται ότι θα αυξηθούν σε σχέση με τις τιμές για τα βασικά είδη διατροφής. Αυτές οι δομικές τάσεις είναι πιθανότερο να είναι εμφανέστερες στο τρέχον πλαίσιο χαμηλότερων τιμών για όλες τις ομάδες προϊόντων.

Οι προοπτικές που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση χαρακτηρίζονται από πληθώρα αβεβαιοτήτων, όπως μεταβολές της τιμής του πετρελαίου, της απόδοσης των καλλιεργειών και της οικονομικής μεγέθυνσης. Εάν οι ιστορικές μεταβολές αυτών των παραγόντων συνεχιστούν, τότε η πιθανότητα τουλάχιστον μίας σοβαρής διακύμανσης των τιμών κατά την επόμενη δεκαετία είναι μεγάλη. Αυτή η από έτος σε έτος μεταβλητότητα των τιμών ενδεχομένως να αποκρύπτει μακροχρόνιες τάσεις. Η κλιματική αλλαγή πιθανώς να ενισχύσει την αβεβαιότητα, ιδίως εάν ενταθούν τα ακραία καιρικά φαινόμενα.

Επιπρόσθετα, αρκετοί παράγοντες αβεβαιότητας αφορούν τις πολιτικές. Ένας από αυτούς σχετίζεται με τις αλλαγές στην πολιτική για τα σιτηρά που εξήγγειλε πρόσφατα η Κίνα, και συμπεριλαμβάνουν τη θέσπιση εγχώριων τιμών και τη διαχείριση των αποθεμάτων. Στην παρούσα έκθεση «Προοπτικών» εικάζεται ότι οι αλλαγές αυτές θα επιτρέψουν στην Κίνα να καλύψει τους οικείους στόχους της για τη διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου επάρκειας σε αραβόσιτο χωρίς να προκληθούν σοβαρά προβλήματα στις διεθνείς αγορές. Εντούτοις, η χρονική στιγμή αποδέσμευσης των αποθεμάτων και το μέγεθός τους αποτελούν κύριο παράγοντα αβεβαιότητας που διέπει τις προβλέψεις. Ένας επιπλέον κίνδυνος αφορά τη ρώσικη απαγόρευση εισαγωγών η οποία αναμένεται να λήξει στα τέλη του 2017.

Υποσαχάρια Αφρική

Στην περιφέρεια της Υποσαχάριας Αφρικής ζουν πάνω από 950 εκατομμύρια άνθρωποι, περίπου το 13% του παγκόσμιου πληθυσμού. Παρά το συνεχιζόμενο μετασχηματισμό των οικονομιών της

περιφέρειας, η γεωργία παραμένει τομέας ζωτικής σημασίας παρέχοντας τα μέσα βιοπορισμού σε εκατομμύρια ανθρώπους. Οι περιφερειακές διαφορές στη διάρθρωση και στο επίπεδο ανάπτυξης της γεωργίας αντικατοπτρίζουν τις τεράστιες αγρο-οικολογικές, οικονομικές, πολιτικές και πολιτιστικές διαφορές που υφίστανται κατά μήκος της ηπείρου. Ο υποσιτισμός ήταν μία μακροχρόνια πρόκληση και η πρόοδος που επιτυγχάνεται προς την επισιτιστική ασφάλεια είναι ανομοιόμορφη κατά μήκος της περιφέρειας.

Η ανάπτυξη του γεωργικού τομέα της περιφέρειας διαμορφώνεται από την ταχεία αύξηση του πληθυσμού, την αστικοποίηση και την αγροτική διαφοροποίηση, τη συναφή διαρθρωτική μετάβαση από τη γεωργική προς τη μη γεωργική απασχόληση, την άνοδο της μέσης τάξης και το αυξανόμενο ενδιαφέρον (τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο) για τις γεωργικές εκτάσεις της ηπείρου. Η συνολική αγροτική παραγωγή προβλέπεται ότι θα επεκταθεί κατά 2,6% ετησίως. Σε αντίθεση με τις αυξήσεις της παραγωγής στο παρελθόν, οι οποίες συνολικά οφείλονταν στην επέκταση της γεωργικής γης, ένα όλο και μεγαλύτερο μέρος της αύξησης της παραγωγής στο μέλλον θα προέλθει από τη βελτίωση της παραγωγικότητας. Η ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς θα είναι αναγκαία, διότι βελτιώνει την παραγωγικότητα των μικρών αγροτών που στερούνται πόρων, ενώ παράλληλα δημιουργεί ευρύτερες ευκαιρίες αγροτικής ανάπτυξης.

Υποθέτοντας ότι η γρήγορη αύξηση του πληθυσμού θα συνεχιστεί σε όλη την περιφέρεια, σε συνδυασμό με την άνοδο των εισοδημάτων και τη συνέχιση των υφιστάμενων πολιτικών και δομών της αγοράς, η παραγωγή φυτικών προϊόντων σε πολλές χώρες προβλέπεται ότι θα αυξηθεί με πιο αργό ρυθμό σε σύγκριση με τη ζήτηση. Οι καθαρές εισαγωγές ειδών διατροφής της Υποσαχάριας Αφρικής αναμένεται να αυξηθούν κατά την επόμενη δεκαετία, αν και οι επενδύσεις για την ενίσχυση της παραγωγικότητας θα μετριάσουν την τάση αυτή.

Πολλές χώρες είναι ανταγωνιστικοί παραγωγοί και τακτικοί εξαγωγείς φρούτων και φυτών για ποτά, που συμβάλλουν στην αύξηση των συναλλαγματικών διαθεσίμων. Τα εν λόγω προϊόντα ενδεχομένως να προσφέρουν στους αγρότες εναλλακτικές ευκαιρίες έναντι των παραδοσιακών καλλιεργειών τροφίμων. Επίσης, ενδεχομένως να αποτελούν σημαντική πηγή απασχόλησης για τους νέους της ηπείρου. Δεδομένου του περιορισμένου αριθμού εξαγωγέων τροφίμων και του μεγάλου αριθμού καθαρών εισαγωγέων, η καθιέρωση ενός συστήματος ελεύθερου εμπορίου σε περιφερειακό επίπεδο θα είναι καίριας σημασίας για την επισιτιστική ασφάλεια.

Μολονότι οι προοπτικές για τη γεωργία στην Υποσαχάρια Αφρική είναι γενικά θετικές, θα μπορούσαν να βελτιωθούν σημαντικά με την εφαρμογή πιο σταθερών πολιτικών σε όλη την περιφέρεια, με την υλοποίηση στρατηγικών δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, κυρίως στις υποδομές, και με κατάλληλα προσαρμοσμένες δομές έρευνας και υπηρεσίες εφαρμογών. Οι εν λόγω επενδύσεις θα μπορούσαν να βελτιώσουν την πρόσβαση στις αγορές, να μειώσουν τις απώλειες μετά τη συγκομιδή και να διευρύνουν τη διαθεσιμότητα των αναγκαίων πρώτων υλών.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD/FAO (2016), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2016-2025*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2016-en